

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia.
 BRAȘOV, piața mare Nr. 50
 Scrisori nerancaste nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în BRAȘOV și în
 amănunt la Birourile anunțului:
 în Viena: M. Dukas Nachf.
 Max. Augenthaler & Emerich Lesner,
 Heinrich Schalek, Rudolf Wasse,
 A. Oppels Nachf., Anton Oppelk.
 în Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bernat, in Ham-
 burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ză garmond pe o coloană 6 or.
 — Publicări mai dese după
 tarifa și învoială.

RECLAME pe pagină a 8. a o
 săptămână 10 or. sau 30 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIII.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. sau 15 ban. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 237.

Brașov, Miercuri 25 Octombrie (7 Noembrie).

1900.

Hărțueli între Maghiari.

Nu mai încapă îndoială, că din-
 tre toate partidele și fracțiunile esis-
 tente așî în dieta din Peșta, „partida
 populară“ catolică este aceea, care în
 vederea alegerilor generale dietale,
 ce se vor face în primăvara anului
 viitor, desfășură cea mai viuă acti-
 vitate în întreaga țară. Deja la ale-
 gerile făcute sub Banffy a câștigat
 un număr frumos de mandate, așa
 că s'a impus în viața publică de stat
 ca un factor politic însemnat, cu
 organizare și disciplină internă, care
 dă de gândit nu numai celor dela
 guvern, dăr și partidelor din opoziție.

Cât timp a fost la guvern Banffy
 și clica lui, reprezentanții din cam-
 eră ai acestei partide au combătut
 cu înverșunare sistemul teroristic
 creat de Tisza și luat ca moștenire
 de Banffy, care l'a dus la cea mai
 înaltă expresiune a volnicilor și des-
 potismului, și când criza ministerială
 dela începutul anului 1899 băntuia
 cu furie nesprimabilă, membrii din
 cameră ai partidului popular au avut
 și ei parte însemnată la răsturnarea
 lui Banffy, intrând în coalițiunea, ce
 se formase din diferitele grupări ale
 opoziției cu scop de a înlătura pe
 omul atât de urgisit.

După formarea cabinetului Szell,
 în care însă au rămas majoritatea
 miniștrilor de sub Banffy, partidul
 popular spera la început, că un vânt
 mai lin are să sufle în viitor și că
 Szell, fiind și catolic, va avé o ati-
 tudine mai rezervată; în loc de
 intoleranța antecesorului său va ri-
 dica stindardul conciliațiunii. Dăr
 cei dela conducerea partidei s'au cam
 înșelat. Curând și bine între guvern
 și partida populară s'au manifestat
 cu nouă putere contrarietățile și ani-
 mositățile. S'a făcut, ce-i drept, o
 încercare de apropiere când cu ser-
 bările jubilarie ale catolicismului, s'ăr-
 bări aranjate exclusiv de catolici, dăr
 fără succes. Ce succes se și puté aș-
 tepta, când guvernul Szell prin vo-

luntarea așa numitului „kanzelpara-
 graf“ îndreptat în contra preoției,
 a dat să se înțelégă, că nici el
 n'are de gând să 'nóte în ape mai
 limpedi.

Lucrurile au rămas așa-dér în vâ-
 gașul cel vechi. Mai mult, nici-odată
 dór' luptele confesionale și de partid
 n'au fost mai mari ca așî la Maghiari.
 Ele băntue pe totă linia cu furie nes-
 pusă. Agitațiunile catolicilor mag-
 hiarî de-oparte și așîțările protes-
 tanților lui Banffy de altă parte, au
 luat dimensiuni atât de însemnate,
 încât par'că ne-am afla pe timpul
 Curuților și Lobonților. Firesce, cei-ce
 se bucură mai mult și-și rid în pumni,
 sunt Jidanii.

Lupta acésta și-a aflat însă cea
 mai viuă expresiune în Secuime, unde
 partida populară voesce să se orga-
 nizeze în fața viitoarelor alegeri die-
 tale, câștigându-și teren printre Se-
 cui. Ea a convocat în comitatul
 Ciucului mai multe adunări de popor,
 dăr, decă e să se dea deplin credm-
 mânt oficióselor maghiare, a pățit'o
 cum nu credea. Deja pe la mijocul
 lui Octombrie în congregația comi-
 tatului Ciuc s'au ridicat voci aspre
 contra direcțiunii politice a partidului
 lui Zichy și a nisuițelor lui de-a
 cuceri teren printre Secui. Așa, unul
 din membrii adunării a șis, că par-
 tida populară „este o plantă străină,
 a cărei chemare e să strice pacea
 confesională“, și „interesul popora-
 ționei comitatului este de a sta
 unitar pe lângă guvernul liberal“. Vicespanul comitatului a răspuns, că
 „are cunoscință despre nisuițele
 reacționare, dăr nu crede sosit timpul
 de a lua poziție contra lor“ și asigură
 adunarea, „că îndată-ce va afla de
 lipsă, se va opune mișcărilor amin-
 tite“.

Dăr ce se întemplă? Partida popo-
 rară, cum am șis, a convocat în Séciume
 un șir întreg de adunări populare cu
 scop de a convinge pe cei chemați
 a participa, despre folosul ideilor și
 principiilor politice, cari le propagă

și susține. A pățit'o însă rău. Câte-va
 din adunări au fost oprite sub diferite
 pretexte, ér altele au fost făcute im-
 posibile din partea adversarilor ei.
 În Cason nu s'au putut ținea adu-
 narea, fiind-că Secuii sumuțați de
 combatanții „liberalismului“, au pro-
 vocat scandal așa de mare, încât
 oratorii „reacționari“ n'au putut să
 ajungă la cuvânt.

Acésta nu a descurajat totuși
 pe conducătorii partidei. Pe Dumine-
 cea trecută ei au convocat alte
 adunări populare în Séciume, una în
 Csik-Szt-Marton și alta în Csik-Szt-
 György. Scenele dela Cason s'au re-
 petat însă și aici. Grupuri de Sécui,
 instigate de adversarii „reacționari-
 lor“, au înscenat un adevărat tără-
 boi, așa că oratorii celor din par-
 tida populară n'au putut să-și țină
 vorbirile. Ei au fost, pe deasupra,
 bătuți cu ouă clocite și mulțimea
 instigată a asaltat tribuna, de unde
 conducătorii partidei populare nu-
 mai pe lângă scutul gendarmeriei au
 putut să scape dinaintea furiei „po-
 porului“, care striga: „Jos popii!“,
 „se-i scótem din reverendă!“, „tră-
 escă Szell“. Tot în acea și după amiad
 era anunțată adunarea de popor în
 Csik-Menasag. Dăr nici acésta nu
 s'a putut ține, fiind-că „poporul“ a
 eșit în masă la capetul comunei
 spre a ataca pe ce-i ce voiau să in-
 tre în comună, așa că cei din par-
 tida populară îngrozindu-se, s'au în-
 tors.

Așa ne spune o scire telegra-
 fică a biroului de corespondență din
 Budapesta, că s'au petrecut lucrurile.
 Raportul acesta, firesce, e manc, el
 nu relatează decât minimul din cele
 ce se vor fi petrecut Duminecă în
 numitele localități din Séciume.

Nu putem sci întru cât scanda-
 lurile din Ciuc au fost puse la cale
 de ómenii guvernului. Din cuvintele
 citate mai sus ale unui membru din
 congregația comitatului Ciuc și ale
 vicespanului, s'ar puté conchide, că
 guvernamentalii sécui, cari se de-

clară aderenți ai „liberalismului“, își
 véd periclitare mandatele de depu-
 tați prin acțiunea „partidei populare“.
 Și decă au luat direct și în faptă
 poziția în contra acestei partide, au
 făcut'o de sigur în convingerea, că
 pășirea lor sgomotósă și puțin ono-
 rifică, va întruni consimțemntul ta-
 cit al celor dela cârmă.

Ne aducem aminte, cum în pri-
 măvara anului curent s'a făcut dis-
 cusiune în dietă și asupra conflicte-
 lor confesionale între Maghiari. Cu
 ocaziunea aceea a luat cuvântul și
 ministru-președinte Szell și a șis, că
 confesionalismul trebuie eliminat din
 politică. Drept obiectiv al combaterii
 sale Coloman Szell a luat chiar „par-
 tida populară“ acuzându-o, că prin
 răscolirea certelor confesionale vré
 să provóce turburări noué.

Cuvintele de atunci ale lui Szell
 vor fi fost bine notate și de Sécuii
 din Ciuc, cari acum sub devisa: „jos
 cu reacțiunea“ înscenază scandaluri
 de felul celor dela Cason și Csik-
 Szt-Marton.

Dăr mai este și alt-ceva în joc:
 spiritul de gașcă, de intrigă și de
 zizanii, care stăpânesce în măsură
 așa de mare pe Maghiari, încât am
 puté dice, că el este motorul prin-
 cipal în toate faptele și lucrările lor.
 Acest spirit este reflexul stărilor pu-
 trede, cari domnesc pretutindenî în
 țară și al cărui efect trebuie să-l re-
 simtă acum și ómenii din sinul lor.

Se spera, că cu Banffy a cădut
 vechiul sistem și că au eșit la ivélă
 curente, cari voesc să introducă
 moravuri politice mai bune. Dăr fa-
 ptele și întemplările dovedesc dîlnic,
 că cei îmbetrâniți în moravurile și
 apucăturile rele, stau încă tot de-
 asupra, conduc și dirig și așî ca și
 mai înainte.

În dieta ungară s'a continuat ér
 dezbaterea asupra declarațiunii moștenitoru-
 lui de tron. Întréga ședință a fost ocupată
 de oratorul opozițional Polonyi Geza. El a

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Micul ghebos.

De Jules Claretie.

I.

Intr'una din zilele lui Iulie 1830, o
 luptă sângerósă se petrecea pe stradele Pa-
 risului. Cunoșcem istoria lui Cain și Avel,
 dăr acésta totuși nu ne-a făcut să urim fra-
 tricioidul. Glonțele de pușcă fluerau, tunul
 bubuia, ómenii cădeau.

Garnisóna elvețiană și garda regéscă
 s'au refugiat în Louvru, pe care masa de
 popor l'a asediat. Dăr nu voiu să fac aici
 istoria, ci să vă povestesc o mică istoriá.
 Eroul ei este un erou trist, un om mic,
 vit, desfigurat, c'o ghébă așa de uriașă în
 spate, cum nu avea decât Quasimodo.
 Mayeux era numele acestui trist erou
 al meu.

Când isbucni revoluția, Mayeux se afla
 tocmai în odaia. El aușia de aprópe vae-
 tele rânților și horcăitul muribunților. El
 umbra neliniștit în sus și 'n jos prin odaia.

— Nenorociții! Intr'adevăr, că și-au
 pierdut mințile, la ce trebă e vârsarea acésta
 de sânge și de ce aceste omoruri? Blasté-
 mate să fiá revoluțiile astea!

Astfel vorbia în sine Mayeux, dăr se
 gândea tot-odată, cum ar puté să ajute rá-
 nitorilor. Nu esită mult și eși din odaia și
 așa cu mâinile góle, cum era, grăbi pe tea-
 trul luptei. El auș sbierátul mulțimei ame-
 țite de gloriá: „A noastră este învingerea!“
 Vedea pe soldați, cum se refugiază din tóte
 părțile. Poporul învinse garda elvețiană și
 Mayeux sosi tocmai la timp, ca să dea și
 el ajutor la ocuparea Louvrului.

Abia însă făcú câți-va pași afară din
 strada în care locuia, când un gardist el-
 vețian, urmărit de un grup de bărbați, fe-
 mei și copii, trecú în fugă pe lângă el.
 Bietul soldat fugea din tóte puterile, când
 un glonț îi pétrunse în trup. Mayeux vedú
 cum bietul rânit se 'nvérte de câte-va ori,
 ș'apoi cădú cu fața pe pavagiú. Haita se-
 tósă de sânge năvăli la el să-l sfășie, însă
 Mayeux se opri dinaintea omului, care zá-
 cea nemișcat, póte chiar mort.

Mic și pipernicit om era Mayeux și

pe lângă acésta și ghebos și diform. Pu-
 nându-și brațele lungi și slabe pe pieptul
 său dogit, dișe grupului infuriat:

— Stați! Nu vă atingeți de el, nu
 vé las!

Și acésta energicá expresiune a rugá-
 rei a impus respect mulțimei turbate. Trupa
 se opri.

— Lăsați pe acest om, continuá Ma-
 yeux în ton rugător. Pe care dintre voi
 v'a supărat? Ați învins, facă-se acum dăr
 sfirșit omorului.

— Cine este acest mic bétrán? întrebá
 o femeie. Pariez, că și el e royalist!

— Nu! dișe un copil. El este nenea
 Mayeux! și pași spre ghebos:

— Nu mă cunosci, Mayeux? Sunt
 fiul micului Pichou, locuim într'o casă cu
 d-ta; — apoi cu viciune copilărescă adause:
 Bună ziua, nene Mayeux!

Și grupa, setósă mai înainte de ma-
 sacru, isbucni într'un ris vesel. C'un minut
 mai înainte tot în acest loc vâzdulul ră-
 suna de urlete de luptă și de răpăit de
 pusei.

— Nene Mayeux!... Acesta este dór'

nenea Mayeux... Bună ziua, Mayeux! Aoes-
 ta-i apoi marele vítéz, apără pe soldații
 căduți.

Mayeux murmurá vesel:

— Voi rídeți, așa dăr nu-l ve-ți supéra.

Și n'tr'adevăr, tumultul, după-ce și-a
 petrecut bine, s'a împărsiat. Mayeux a dus la
 locuința sa pe rânitul, care în curând își
 reveni și bálbái mulțumite salvatorului
 său. Mayeux chemá un medic, care nu aflá
 gravă rana soldatului.

„În timp de o săptămână se va vin-
 deca“ dișe medicul.

Intr'adevăr, că peste opt zile gardis-
 tul se ridicá. El mulțumi lui Mayeux de
 bunétatea, ce i-a arátat'o, și accentuá re-
 pețit, că-i va fi recunoscător până la mórte.

— O, crede, nici-odată nu te voiu
 uita! dișe soldatul la despărțire. Apoi plecá
 și Mayeux nu l'a vedú mai mult. Mayeux
 avea o vorbă:

„Și ingrății sunt folositori. Ne învață
 să facem binele desinteresat!“.

II.

Mayeux servia de două-șóci de ani în
 ministerul de război ca funcționar inferior.

combătut proiectul din toate punctele de vedere. La sfârșitul discursului dîse, că nația maghiară nu va ține acest proiect de lege nici din cauză, că nu se poate pretinde dela niof un Maghiar, ca să nu onoreze în soția regelui Ungariei pe regina Ungariei. Oratorul a mai dîs, că arhiducele Francisc Ferdinand nu-și va ține jurământul, ba niof nu trebuie să-l țină, fiind-că ori-ce preot poate să-l deslege de el.

Desbaterea a continuat așî.

Din Bucovina.

„Deșteptarea“ din Cernăuți aduce amănunte interesante despre adunarea, ce s'a ținut în 30 Octomvrie în Rădăuți, convocată de adversarii partidului poporal național, cu scop de a decreta candidatura unei creaturi guvernamentale, pentru Curia cincea în locul d-lui Dr. G. Popovici.

Adunarea însă n'a reușit, grația alipirei și dragostei poporului cătră candidatul său. Pe cînd uneltele guvernului cari convocaseră adunarea, erau reprezentate înr'un număr de batjocură, vr'o 16 inși între cari parte mare Ovrei, pe atunci alegătorii români, puterea satelor, — cei mai mulți neinvitați — au mers în cete falnice la adunare, ca să arate care este, adevărata doctriță a întregului district. Intrînd în sală a intrat și gróza în ósele companiei guvernamentale.

Dér s'a luat refugiu la o apocătură mărșavă. Pe motiv, că vrednicii Români, preoți, și popor, n'au fost invitați, aceștia au fost provocați să părăsescă sala. Prin isgonirea acésta s'a produs un vifor mare de semulțămire și era un vuiet și un tărăboi numai ca el.

În momentul acela apare la hotelul unde se ținea adunarea, părintele Pătraș din Frătăuțul-vechi și printr'o vorbire potrivită linișți pororul mîhnit. Intr'aceea, chiar unii din uneltele guvernului părăsesc adunarea.

În cele din urmă adunarea s'a risipit fără de niof un rezultat. Un rezultat a avut totuși: s'a dovedit în cel mai strălucit chip, că peste interesele poporului român nu se poate ușor înalța particularismul inimicilor lui.

Conferința învățătorilor

rom. gr. or. din districtul Brașovului (protopopiatele Brașov, Bran și Treiscaune).

Eri în 23 Oct., s'a deschis acésta conferință prin d-l comisar consistorial Dr. V. Saftu, în sala cea mare a gimnasiunii române din loc.

Deschiderii conferinței i-a premers învoarea Duchului Sfânt și parastas pentru membrii răposați din conferință și alți binelestorii ai școlii, săvîșit în biserica Sf. Nicolae din Prund de d-nii: Ioan Petric, protop., Dr. V. Saftu și Iancu Maximilian, preoți.

Avea plată mică, dér și acésta îl mulțumia. Nu mai era tînăr și în decursul anilor și-a câștigat atîta, încât fără frică de miserie să aștepte ziua în care — cum obișnuia să se dîcă — „trebuie să-și dea cheia“. Unde nu avea, niof amic. De rudenii l'a despoiat mórtea, ér asupra lipsei amicilor se mîngăia cu aceea, că cel puțin n'are niof niof.

Mayeux iubia amintirile, deși ale lui amintiri erau triste și amare. Amărăciunea acésta însă îi părea dulce în singurătatea lui și i-se părea ca o beutură dulce-amară.

Mayeux adeseori își reamintea un moment jalnic din viața lui, în care a suferit foarte mult.

— Și totuși acesta a fost uniof moment, în care am trăit aievea! murmura el mîngîindu-se.

Avusese o rudenie, Madelaine, pe care a iubit-o mult. Dér n'a cutezat să-și apună c'ar dori-o de nevastă.

— M'ar rîde! își dîcea, deși vorbea cu ea șîlnic.

Madelaine observă, că unchășul ei

Ședința I. (10¹/₂ — 12 ore a. m.)

Domnul comisar Dr. V. Saftu, după ce bineventeză pe d-nii óspeți Ioan Petric, protop., Kakuşay Karoly inspector reg. ung. și Nic. Soiu, preot, rostosoe cuvîntul de deschidere, în care accentuează cu deosebită însuflețire mai ales două lucruri principale: a) activitatea laudabilă a conferinței în cei doi ani trecuți și b) importanța și utilitatea limbii materne (române) punîndu-o în strînsă legătură cu importanța religiei noastre ortodoxe pentru nemul nostru românesc. Acest cuvînt fû întîmpinat de adunare cu un întreit: „Să trăiescă!“.

După-ce se exprimă mulțămîta protocolară V. Consistor Archidiececan din Sibiu, pecum și I. P. S. arhiepiscopului și metropolitului Ioan Meșianu, se constată numărul membrilor prezenți și se trece la lecțiunea practică din limba maternă pentru cl. I. primară. Acésta lecțiune este ținută de învățătorul din Brașov (Tocile) Ioan Suciu. Prelegătorul, după-ce ocupă în scris celelalte despărțăminte (an. II, III, IV și al V) tracteză cu cei din an. I povestea: „Capra cu trei iești“. Eliberîndu-se elevii din sală, se deschide discuțiune liberă asupra lecțiunii, la care iau parte mai mulți membri. În urmă, răspunde prelegătorul la observările făcute, și își face și comisarul observările sale asupra acéstei lecțiuni și conferința o ia cu recunoștință la cunoștință. Cu acéstea ședința se ridică.

Ședința II. (2¹/₂ — 4 ore p. m.)

După deschiderea ședinței, comisarul pune la ordinea zilei cetirea temei: „Ceva din frumșețile limbii românești“, lucrată de d-l I. Toma, învăț. (Herman.) Tema e ascultată cu deosebită atențiune și disertantul întîmpinat cu „să trăiescă“. Deschidîndu-se discuțiune liberă asupra acéstei teme, la care iau parte mai mulți membri, se ia cu plăcere la cunoștință lucrarea amintită și se voteză d-lui disertant mulțămîta protocolară.

După-ce se constată numărul membrilor prezenți, ședința se ridică.

SCRIRILE ZILEI.

— 24 Octomvrie v.

Din Buzeu se comunică, că în comuna Pârsoav este acum deplină liniște. Vineri noptea a fost o ciocnire între o patrulă și un grup de săteni. Procurorul general Ciocărdia a sosit Sâmbătă după amîdî la Pârsoav, și a luat conducerea anchetei. Prin statele din apropiere fierberea printre săteni continuă. În Pârsoav urmîză acum operațiunile pentru taxare.

— Operațiunile pentru aplicarea impozitului pe țuică, au început de Sâmbătă și în județul Dâmbovița. Spiritele sunt agitate și în unele localități din acel județ, dér nu e de înregistrat niof o turburare.

este trist adeseori, dér nu putea să afe cauza.

Intr'o zi Mayeux își dîse:

— Madelaine scie, că nu-ș om reu și că o iubesc. De ce nu m'ar iubi și ea, biata, care este atît de bună, chiar d'așî fi urit!

S'a îmbrăcat în haină de sărbătoare și grăbi la locuința adoratei sale. Aici se opri dinaintea ușei; era palid, tremura și inima-i bătea așa de tare, încât părea că-l dore. Toomai voia să bată la ușă, când urechia lui fû lovită de sunete, ce veniau dinăuntru. Madelaine și mamă-sa vorbeau ele de ele.

— Dumneșule! dîcea Madelaine, tu niof nu scie mamă, cat de urit este omul ăsta. Eri l'am privit bine: adevărat monstru. Bietul Mayeux!

Madelaine ridea, ér Mayeux credea, că trebuie să móră dinaintea pragului. Își suprimă plînsul, care-i strîngea gătulejul, și plecă îndîrît grabnic.

Mergînd pe drum dîse c'o desperare sălbatecă:

— Om prost... și tu n'ai știut? N'ai

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat următoarele sume:

a) dela d-l Damian Popescu, preot în Ovcoa (Bărănyos) 6 coróne;

b) cotisațiuni anuale pe 1900: D-l Aprad Kacsinka din Al-Csill (comit. Aradului) 10 cor.; d-l Vasile Bărbat învățător în Feldiára 1 cor. Primescă nobilii binefăcători cele mai vii mulțămite. — Direcțiunea școlilor.

Keazim-Bey la Sinaia. Eri a fost primit în audiență la castelul Peleş Keazim-Bey, ministru plenipotențiar al Turciei. El a remis Regelui Carol o scrisoare din partea Sultanului ca răspuns la scrisoarea, care i-s'a fost remisă la Yldiz-Kyose de cătră d-l Al. Marghiloman.

Papa și societatea de asigurare. Din Roma se scrie, că o societate mare de asigurare americană a făcut Papei planul ca prin intervenirea Sa să se asigure întreg clerul catolic. Societatea promite Vaticaunului în schimb o dividendă sigură. Papa încă n'a răspuns acéstei ofert, dér anevoie se crede, că se va învoi.

Prima damă doctor în medicină în Ungaria. În 2 l. c. s'a promovat în aula universității din Budapesta, în fața unui public numeros, d-ra Charlota Steinberger, doctor în medicină. Acésta damă este cea dintâi, care a absolvat studiile la universitatea din Ungaria. D-șora Dr. Steinberger zilele acéste va merge în străinătate pentru a-se dedica studiului gynecologic și după aceea va face praxa în Budapesta. Nu de gēba a ajuns să se jidovescă atît de mult țera celor ce nu se gândesc și nopțe, decât la maghiarisarea altora, căci s'a dovedit și cu ocaziunea acésta, că jidancele au început să se ridice mai pe sus de Unguróice.

Defraudare. Din Belgrad se scrie, că cassarul băncei naționale de acolo, zilele acéste și-a pierdut urma, defraudînd 150,000 franci.

Grindină în Noemvrie. Din Dej se scrie, că Vinerea trecută a cădut pe acolo grindină. Lucru rar în Noemvrie.

Un fenomen rar. Un țiar local din Sepsi-St.-Georgiu publică scirea, că în sēra de 31 Octomvrie pe la 8 ore locuitorii acelui oraș au fost martorii oculari ai unui rar fenomen natural. Fiind timpul viforos, o plóia desă s'a lăsat asupra ținutului. În partea sud-vestică a orizontului luna din cînd în cînd se ascundea și érași apărea de după nor; în timpul acésta în partea nord-estică se puté bine vedé un curcubeu frumos. Dintre colorile curcubeului mai bine erau pronunțate cea rosa și albastră.

Lucru rar este ca în aceeași zi într'o familia toți membrii să-și potă serba ziua onomastică. Acésta însă o poté face un croitor din Berlin. Capul familiei s'a născut în 27 Octomvrie 1874, soția tot atunci, ér

în 27 Octomvrie a. o. a vădut întăiași dată lumina zilei un fiu al acéstor părinți.

Vifore pe Marea-negră. Pe la sfîrșitul săptămănei trecute nioce vifore cumplite au bătuit pe Marea-negră. 17 corábii s'au cufundat și mai mulți de 100 ómeni s'au înecat. Și pe țermii mării s'a causat multe pagube prin vifor.

Poporațiunea Statelor-Unite americane, după noul recensămînt, este de 76,295,220 suflete, ceea-ce arată față de anul 1890 un plus de 13,228,464.

Cuvîntul de adio

rostit de directorul Virgil Onișu cătră corpul profesoral al școlilor medii și superioare gr. or. române din Brașov, în ziua de 19 Octomvrie v. cu ocazia anunțării demisiunii sale din postul de director.

— Fine. —

Am indicat în demisiunea mea, cum procederea Eforiei școlare a fost în cazul dat o călcare și eludare de legi, o desconsiderare a drepturilor și datorințelor mele de director, o denegare a tradițiunii de 50 de ani în praxa stabilă a Eforiei școlare. Și tóte acéste pentru ce? Pentru de a se face un serviciu școlilor? Învățămîntului? Progresului? Pentru de-a salva vr'un principiu etic, ce stă mai presus de tóte? Nu. Niof chiar Eforia școlară nu ar îndrăzni să susțină acésta Bine, dér atunci pentru-ce s'au făcut tóte acésta?

Eu scie și o scim cu toții pentru-ce: Pentru de a produce impresia, care se ne servescă de învățătură, că nu calități intelectuale și morale, nu calificațiunea legală, nu distincțiunea în prestațiunile noastre ca profesori, sunt acele mijloce cu cari se credem a ne puté forma un drept la lipsurile împreunate cu postul de profesor, ci umiliția, servilismul și temenelele față cu defectorii omnipotenței școlare dela noi.

Nu m'așî considera de demn în ochii mei proprii, decât nu așî fi protestat solemn și momentan în contra acéstei nou program de politică școlară. Tăcerea ar fi însemnat identificarea mea cu el. Deși în situațiune nefavorabilă, — întru cînt (din nefericire pentru interesul causei) persóna isbită direct prin concludul citat al Eforiei școlare imi este și cumnat și astfel reavoința și perversitatea, din care este mai mult sēu mai pașîn în fie-care om, mă va puté cu înlesnire calumnia, că fac cestiune de nemoteniă, — cu tóte acéste, în deplina conștiință, că apăr un principiu mare și nobil, nu am pregetat niof un moment a striga un „quod non“ domnilor dela putere.

Dér un simplu protest, acolo, unde se cer fapte vii, ar fi fost un platonism sec în cazul dat, peste care omnipotenții noștri stăpînitori ar fi trecut zimbînd la ordinea zilei. „Lasă-l să protesteze, noi ne mergem calea noastră înainte!“, acésta era răspunsul ce mi-s'ar fi dat.

De aceea nu m'am putut mîrgini la un simplu protest, ci am cerut direct intervențiunea supremei noastre autorități școlare, pentru-ca se nu se sancționeze o direcțiune nimicitoare pentru școlă, care tocmai acum pe față și-a așîșat programul.

Resultatul intervențiunii a fost, că autoritatea supremă în genere s'a identificat cu punctul de vedere al Eforiei, și în oc de a da minimul satisfacțiunii cerute pentru știrbirea dignității postului de director și pentru pericolul multuiple creat școlilor — prin decisul său adus, a mai redus aprópe la zero un drept esistent de 50 de ani al directorului, dreptul de a asista cu vot consultativ la ședințele Eforiei școlare.

Peste acést fapt eu ca director al școlilor, nu am mai putut trece la ordinea zilei. Rămănera mea și mai departe în acést post, la care niof cînd nu am rēvnit, ar însemna umilirea mea personală, ar însemna denegarea principiilor mele conducătoare, ar însemna închinarea steagului, sub cutele căruia m'am luptat timp de 6 ani, la picioarele învingătoare ale acelora, cari conduc spre prăpastia destinele școlilor. Ér demisiunea mea este și rămăne un protest viu și sdrăbitor în contra direcțiunii greșite în conducerea afacerilor noastre școlare, un protest, care prin puterea sa va contribui neapărat la clarificarea situațiunii noastre școlare și în consecuență la sanarea relelor aparente, singurul scop, pe care l'am avut și-l am totdeuna în vedere.

Cu acéste, ou. corp profesoral și invitaților mei colegi, îndeplinindu-mi datorința până în ultimele consecuențe pentru salvarea intereselor noastre școlare, mă adresez cătră d-vóstră cu cele mai ferbinți cuvinte de mulțămîta pentru conlucrarea devotată, pentru încrederea decobligătoare și

(Va urma.)

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri istorice.

Memorii din 1849—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miază-zi și valea Murășului, de **Silvestru Moldovan**, — e o scriere unică în felul său, atît de călduros aprepțiată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Pintea Vitezu“, tradițiun, legende și schițe istorice, de **Ioan Pop-Regeganul**. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este ritul unei nouă cărțicele, ce d-l **Ioan Pop Regeganul**, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. **Francisc Rieger** anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Laszlo intitulat „Azs olah nyelv és nemzet megalakulása“, ácrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani.

„David Almășianu“, schițe biografice de **Ioan Popea**. Broșura aceasta, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Povestea unei corône de oțel“, de **G. Coșbuc**. În istoria acesta ni-se arată oglinda viuă a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neafărare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădută cu numeroase portrete și ilustrațiuni. Preț. 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Războiul pentru neatârnae“, de **George Coșbuc**, o carte nu numai că se pôte de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dér tot-odată și cea mai efitină între cărțile românesce, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagine numai 50 cr. (porto 55 cr.)

„Istoria lumii“, talmăcită de preotul **Constantin Morariu** din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Weltar. Partea I și II, făcând parte câte cu 50 cr. (cu porto 55 cr.)

Zarandul și munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de **Silvestru Moldovan**. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și nêmul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Cărți cu prețuri reduse.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vënd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vëndut până acum.

1) **Lascar Viorescu, O icônă a Moldovei din 1851** de **Wilhelm de Kotzebue**. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vëndut până acum, este ađi numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) **Poesii** de **Vermica Micle**, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. În loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) **Poesii complete** de **Carol Scrob**, Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

4) **Instrucțiunea gimnasticeii** în școlile de băeți și de fete. Cu 57 figurî în text, de **D. Ionescu**, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școla normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sêmă pentru învățători.

5) **Originea monedelor** (a banilor) de **M. C. Sutu**, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din București. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **Poesii** de **F. M. Stoicescu**. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoșe nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) **„Vrei să te iubescă bărbatul?“** Broșura cu acest titlu conține povești practice serioșe și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

Abonamente

la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Novembre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.80
Renta de corône ung. 4%	90.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.75
Bonuri rurale ungare 4%	91.40
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	164.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.35
Renta de hârtie austr.	97.—
Renta de aur austr.	114.65
Losuri din 1860.	132.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.90
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	664.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	663.75
Napoleondori.	19.19
Mărci imperiale germane	117.55
London vista.	240.50
Paris vista	95.85
Rente de corône austr. 4%	98.35
Note italiene	90.85

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Novembre. 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.75	Vënd.	18.90
Napoleond'ori. Cump.	19.20	Vënd.	19.26
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.26
Ruble Rusescei Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.75	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

De închiriat cu luna o cameră mobilată în strada Prundului nr. 37.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vînd la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoți.

CONSPECTUL tuturor celor 50,000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 corône.

Câștigurile speciale sunt împărțite cum urmează:

	Corône
1 Prämie	600000
1	400000
1	200000
2	100000
1	90000
1	80000
1	70000
2	60000
1	40000
5	30000
1	25000
7	20000
3	15000
31	10000
67	5000
3	3000
432	2000
763	1000
1238	500
90	300
31700	200
3900	170
4300	130
50	100
3900	80
2900	40
50,000 câșt. și pr. în sumă de	13.160,000

INTINDE NOROCULUI MANA! Mulți au fost favorizați de noroc cumpărând un los dela noi!

Loterie de clasă reg. ung. privil. oferă cele mai bogate șanse de câștiguri. Se începe acuma din nou. Din **100,000 losuri 50,000** se sortează cu câștiguri în bani, așa-dér jumătate din losuri trebuie să câștige conform specificărei alăturate.

Nici o loterie din străinătate nu are câștiguri așa de mari, ca loteria de clasă ung.

Cel mai mare câștig în cas favorabil **Un milion corône.**

În total vin **treisprezece milioane 160,000 corône** la sortire.

Întreaga întreprindere e pusă sub supraveghierea statului.

Prețul original al losurilor de clasă I. e stabilit după plan:

pentru o optime (1/8) fl. —.75 seu cor. 150
 „ un pătrar (1/4) „ 1.50 „ „ 3.—
 „ o jumătate (1/2) „ 3.— „ „ 6.—
 „ un întreg (1) „ 6.— „ „ 12.—

se trimet cu ramburs seu pe lângă trimiterea înainte a sumei. Liste oficiose se epedeză după tragere. Planuri oficiose gratis.

Ne rugăm ca comănde de losuri originale a se trimite direct la noi până în

15 Novembre a. c.

A. TÖRÖK & Co casă de bancă Budapesta, V. Waitznerring 4a.

Filiale: } Muzeumring nr. 11.
 } Elisabethring „ 54.

Multe și foarte mari câștiguri am solvit noi prea stimaților noștri clienți și anume în timp scurt peste trei milioane de corône.

Scrisore de comandă de tăiat.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Binevoiti a trimite Losuri originale clasă I. a Loteriei de clasă reg. ung. împreuna cu planul oficial.

Suma de fl. { a se lua cu ramburs, ur- } (Ce nu convine
 { méză cu mandat postal. } sé ștergeți).

Adresa acurată.

„MERCUR“

Casă de bancă și de schimb, societate pe acții în Budapesta, numai IV, Váci-utca 37 (casa proprie).

La prima tragere a VII. LOTERIE de clasă r. ung.

în 15 și 16 Novembre

recomandăm având succes

numerele mai mari

între **70,000 și 99.000** care le avem la dispoziție spre alegere.

LOSURI:

întregi . 12 corône | un pătrar . 3.— corône
 jumătăți . 6 „ | o optimă . 1.50 „

Aviso! Losurile rencite și suma câștigurilor se trimite franco. — Comande cu rambursă costă porto dublu, de aceea să se evite — Comande să se facă cu mandat postal. 7